

Gazeta Nowska

Abonament miesięczny w ekspedycji 90 groszy, z opłatą pocztową 98 groszy. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie lub tem podobnych nie przewidzianych okoliczności, wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Od ogłoszeń pobiera się za 1-lin. wiersz 15 groszy. Reklamy przed dziełem ogłoszeń wiersz 35 groszy. — „Gazeta Nowska” wychodzi 1 raz tygodniowo a mianowicie w piątek. — Wydawca, drukiem i nakładem Władysława Wesółskiego w Nowem (Pomorze). Prenumerata płatna zgóry. Ogłoszenia płatne natychm. Za redakcję odpow. Władysław Wesółski, Nowe.

Nr. 48.

N o w e, sobota 30 listopada 1929 r.

Rok VI.

Polsko-niemiecka umowa likwidacyjna w oświetleniu prasy angielskiej.

Polsko-niemiecka umowa likwidacyjna znajduje w prasie angielskiej ocenę, odpowiadającą w pełni doniosłości tego układu. Zewnętrznym objawem wagi, jaką publicyści angielscy przypisują polsko-niemieckiemu porozumieniu, jest bodaj fakt, że pisma lodyńskie, posiadające własnych korespondentów w Berlinie i Warszawie, drukują obszernie doniesienia z obu stolic. Dublowanie informacji, w angielskiej technice dziennikarskiej, stosowane jest tylko do wydarzeń wielkiego i ogólniejszego znaczenia.

Pisma angielskie uważają doszły do skutku między Polską a Niemcami załatwienie tylu spraw spornych za fakt doniosły. Podnoszą one, że posunięcie to jest walnym przyczynkiem do pacyfikacji europejskiego Wschodu. Niektórzy korespondenci angielscy, telegrafujący z Berlina, mówią o „twardych warunkach”, na jakie zgodziły się Niemcy.

Berliński przedstawiciel „Times’a” notuje w swej depeszy, iż zdaniem Niemców poniosła Rzecz przy tym układzie „większą część ofiar”, dodaje atoli, że „był to splot spraw spornych, korzeniami swymi niekiedy daleko w przeszłość sięgających, których załatwienie przy poszczególnych rokowaniach byłoby się przewlekło całe lata”, że zatem jedynym praktycznym rozwiązaniem było przekreślenie rozrachunków. Układ przyczyni się do poprawy gospodarczych stosunków, z czego wyniknie też poprawa stosunków politycznych. Wychodząc z założeń praktycznej polityki, korespondent berliński „Times’a” dodaje, że nie w porę wybrała się „Deutsche Allgemeine Zeitung”, by znów „szarpnąć na nerw żywozny polski”, jak to często czynią Niemcy, zaświadczać, że nie może dojść do zupełnego uregulowania polsko-niemieckich stosunków, dopóki nie zniknie gdański kurytarz.

Warszawski korespondent „Times’a” zaznacza w swej depeszy, że układ ten „jest dowodem szerokiego poglądu, któremu słusznie przysnąć należy cechy śmiałości... Wolno oczekiwać, że niemiecko-polskie stosunki doznają poprawy w szerszym zakresie przez usunięcie przyczyn powtarzających się zadrążeń”. W dopisku redakcyjnym do tej warszawskiej depeszy „Times” wskazuje na związek układu z raportem komisji ekspertów Younga, który zalecił załatwienie wojennych i z traktatów wynikłych spraw finansowych „w duchu ustępstw wzajemnych”, co też rozważał zasiadający w Paryżu od 16 września komitet, wyłoniony przez konferencję haską. „Osiągnięty obecnie układ — tak dodaje „Times” — usuwa zatem nietylko jedno z utrapionych (vexed) zagadnień, z jakimi porał się ten komitet, ale też upraszcza zadanie odroczonej konferencji haskiej”.

Jeśli już z tych słów czołowego dziennika politycznego angielskiego przebija uznanie, że Polska tym układem przyczyniła się do normalizacji ogólnoeuropejskich stosunków, dla niej samej równie koniecznej jak i dla innych narodów, jeszcze wyraźniej taką ocenę widać we wstępnym artykule w numerze „Times’a” z dnia 4 b. m. Pod tytułem „Niemiecki racjonalizm” znajduje się tam niezwykle

ostra odprawa tym „politykom podpalaczom” typu Hugenerga, którzy nie chcą patrzeć w dalszą przyszłość: „niemieccy nacjonałiści są szczególnie dzicy i niesforni”. Rozprawiwszy się z akcją Hugenerga przeciw planowi Younga, przynoszącemu Niemcom takie ulgi, „Times”, pisze, że na szczęście Europy niemieccy nacjonałiści mogą przeszkadzać i brudzić, ale przytłaczającej większości nie zawrócą z drogi, po której świat kroczy pod naciskiem nowoczesnych warunków. W zakończeniu zaś artykułu czytamy:

Nabiera się otuchy, przechodząc od smutnego widoku błędnych poczynąń, jakie w ostatnich kilku tygodniach wytwarzały zamęt w Niemczech, do znamenitego sukcesu zdrowszego ducha w polityce międzynarodowej, do zawartego między Berlinem a Warszawą układu, załatwiającego szereg zagadnień, które długo przyczyniały się do utrzymywania niemiecko-polskich stosunków w stanie napiętych. Umowa w szerokiej mierze (generously) spełnia jedno z zaleceń planu Younga i ułatwia pod jednym co najmniej względem działalność konferencji, mającej opracować zastosoowanie planu. Ma ona pozatem to jeszcze znaczenie, że usuwa drażniące przyczyny tarć między sąsiadami, dla których — tak samo jak dla Europy — dobre stosunki są sprawą pierwszorzędnego znaczenia.

o.

Akcja Mac Donalda a rozbojenie na morzu.

Szef obecnego rządu angielskiego kładzie nacisk, jak dotąd przynajmniej na zagadnienia polityki zagranicznej. Wynika to ze słabej pozycji Labour Party w parlamencie angielskim, gdzie opozycja liberalów i konserwatystów jest w stanie obalić każdej chwili gabinet robotniczy.

Zagraniczna polityka Mac Donalda idzie w dwóch kierunkach. Jeden z nich to reorganizacja imperjum wielko-brytyjskiego na nowych podstawach, któreby uwzględniły współczesne hasła niepodległościowe ludów wschodnich. Stąd akcja Hendersona w sprawie wprowadzenia do Ligi Narodów Egiptu i Iraku, oraz nadania praw dominium Indjom brytyjskim. Drugi kierunek to akcja rozbrojeniowa na morzu, uwięzioną zawartem ostatnio porozumieniem z Hooverem.

Niepowodzenia komisji rozbrojeniowej przy Lidze Narodów, oczywiście zwłaszcza po ostatniej sesji komisji przygotowawczej, skłoniły Mac Donalda do podjęcia próby w kierunku ograniczenia zbrojeń przynajmniej na morzu, co przecież dla Anglii jest rzeczą najważniejszą. Jak wiadomo, konserwatystom ta rzecz się w roku 1927 nie udała, genewska konferencja zakończyła się fiaskiem i dlatego zapewne postanowił też Mac Donald porozumieć się bezpośrednio z U. S. A., w gruncie rzeczy z najważniejszym przeciwnikiem Anglii na morzu. Oto jest geneza podróży Mac Donalda do Ameryki i umowy waszyngtońskiej.

Dodatni rezultat podróży nie byłby możliwy, gdyby w Białym Domu nie rządził Hoover. Jako dowód jego pacyfistycznych tendencji może służyć choćby fakt, iż on pierwszy złamał istniejący od 20 lat zwyczaj i nie wydał z okazji Dnia Floty proklamacji, a co

więcej polecił admirałom, by w przemówieniach swych propagowali pokój i wyrazili nadzieję na przeprowadzenie redukcji zbrojeń morskich. Słowem Hoover przyjmuje jako podstawę swej polityki pakt Kelloga i dąży jedynie do uzgodnienia go z paktem Ligi Narodów.

Porozumienie anglo-amerykańskie jest tylko zaczątkiem akcji, musi ona bowiem być uzgodnioną z innymi mocarstwami zainteresowanymi w rozbrojeniu na morzu. Chodzi tu o Japonję, Francję i Włochy. Obecnie po porozumieniu przedstawia się stosunek sił morskich jak 10 : 6.5, co zdaniem reprezentantów wymienionych państw zapewni anglosasom panowanie nad morzem, a mianowicie Stanom Zjednoczonym na półkuli zachodniej, Anglii — na wschodniej. Równowagę sił zmniejsza fakt, iż jednolitemu frontowi mocarstw anglosaskich nie można przeciwstawić jednolitego frontu pozostałych państw. Pomiedzy krajami łacińskimi Francją i Włochami wre jak wiadomo, walka o wpływy na morzu Śródziemnym i półwyspie bałkańskim. Japonja zaś nie ma ani zbieżnych ani rozbieżnych z temi państwami interesów.

Zawarcie ostatecznego porozumienia utrudni również konflikt angielsko-francuski. Chodzi tu o sprawę łodzi podwodnych, o utrzymanie których zabiega Francja. U. S. A. i Anglja pomagają się ich zniesienia, widząc w nich słuszną poważną niebezpieczeństwo dla swej wielkiej floty wojennej, natomiast Francja uważa je za najważniejszą gwarancję obrony swoich wybrzeży.

Po powrocie z Ameryki postanowił Mac Donald wysłać zaproszenia na ogólną konferencję do Londynu na dzień 20 stycznia 1930 r. Zatem konferencję organizowałaby Anglja, biorąc tem samem całkowitą na siebie odpowiedzialność za jej ewentualny wynik. Powtórzyło się jednak podobne zjawisko, co przed konferencją reparacyjną; podobnie jak tam, tak i tu miejsce obrad zaczyna odgrywać poważną rolę. Oto według informacji „Daily Express” Foreign Office ma zwołać konferencję nie do Londynu a do Torquay, ponoć ze względów... klimatycznych. Z tych samych względów zamierza Francja zaproponować jako miejsce konferencji... Riviere.

J. B.

NAJDROŻSZY AUTOMOBIL ŚWIATA.

Synonimem najdroższego automobilu świata był zawsze angielski Rolls-Royce. Nie dało to jednak spokoju Amerykanom i w tegorocznym salonie w Paryżu firma Duesenberg wystawiła samochód luksusowy 8-cylindrowy o sile 265 koni mech., a kosztujący w Ameryce „tylko” 13.500 dolarów (około 120.000 złotych). Jest to oczywiście najdroższy samochód „seryjny”, który ma wśród milionerów amerykańskich czynić konkurencję „arystokracji” europejskiej: różnym Rolls-Royce’om, Hispano-Suizom, Delage’om, Talbotom, Reina Stellom, Austro Daimlerom i t. d. Wytworny świat Paryża i Londynu dość sceptycznie zapatruje się na ten nowy rekord amerykański, prorokując, że i w tej dziedzinie mody nowy świat będzie się musiał poddać staremu.

KOBIETA — MINISTER NA INDEKSIE.

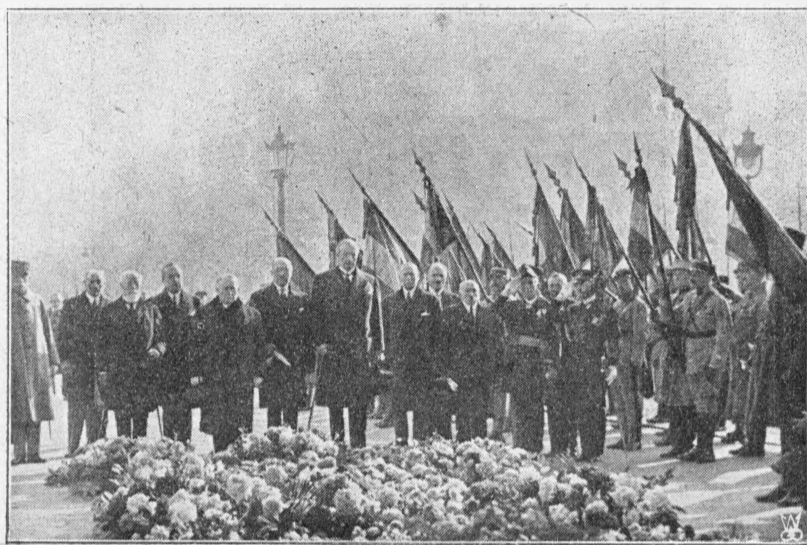
W trudnej sytuacji znalazł się zarząd jednego z najstarszych klubów londyńskich — United Services Club, reprezentujący wojskowych wyższych rang. Nakaz datujący się jeszcze z czasów księcia Wellingtona, tradycii wymaga, aby na członków honorowych klubu powoływano ministrów Wielkiej Brytanii. Inny znów przepis klubu zabrania osobom płci pięknej przekraczania progu United Services Club’u. Składający się ze starych generałów i admirałów zarząd klubu stanął wobec dylematu: jak pogodzić antyfeministyczny przepis z obowiązkiem zaproszenia ministrów, skoro jednym z członków obecnego gabinetu jest kobieta — miss Bondfield? Po dłuższych naradach, zarząd klubu uchwalił przyjąć w poczet członków wszystkich nowych ministrów... z wyjątkiem miss Bondfield. Zakaz przyjmowania kobiet w lokalu klubu, przodującego na Pall Mall, okazał się snąc silniejszym. „Honor” starych generałów i admirałów, których portretami udekorowane są ściany United Services Club’u, został uratowany!

NASZ DODATEK ILUSTROWANY

NIEDZIELA, 1 GRUDNIA 1929 r.

Echa rocznicy zawieszenia broni w Paryżu

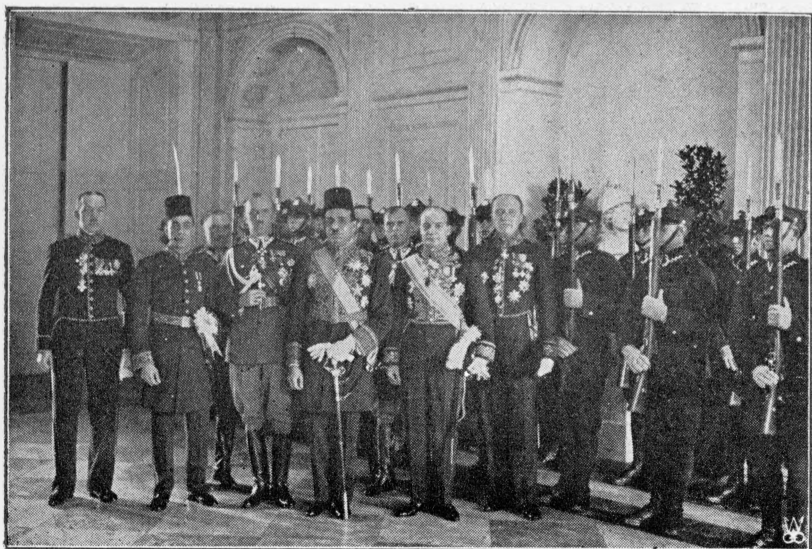
a) Gubernator Paryża gen. Gourand. b) Rząd i prezydent przed grobem Nieznanego Żołnierza. c) Pochód sztandarów.

Polskie związki inwalidów i b. wojskowych w Paryżu obchodzą uroczyste jedenastą rocznicę niepodległości Państwa Polskiego. U stóp pomnika Mickiewicza złożono wieńce.

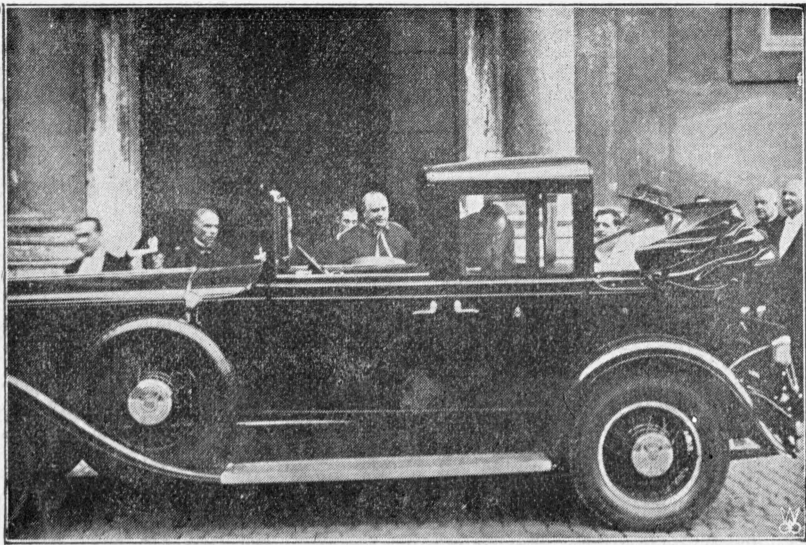
Sorbona paryska przyznała doktorat „honoris causa” p. Prezydentowi R. P. i prof. Einsteinowi. Ambasador Chłapowski reprezentował p. Prezydenta. Prof. Einstein odebrał dyplom osobiście.

Posel Egipski Hassan-Basza po wręczeniu listów uwierzytelniających.

Uczestnicy 11 Kongresu Odrodzenia zgromadzeni przy grobie Nieznanego Żołnierza w chwili składania wieńca.

Pierwsza przejazdka Ojca Świętego samochodem z Watykanu.

Attachés wojskowi żegnają opuszczającego Polskę komandora mar. francuskiej Richard'a.

Znakomita polska uczona, p. Curie-Skłodowska w Ameryce była gorąco podejmowana przez naród z prezydentem Hooverem na czele.

Kościół Marjański w Krakowie.

Pochód uroczysty anglików w historycznych strojach, który defiluje odprowadzając nowego burmistrza Londynu do jego rezydencji.

Z CHEŁMNA (POMORZE)

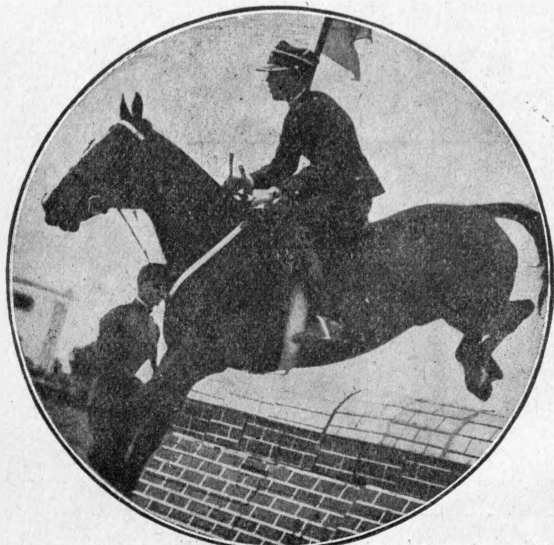
Zasłużony prezes Związku przemysłu włókienniczego ś. p. Michał Barciński zginął w Warszawie wskutek wypadku samochodowego.

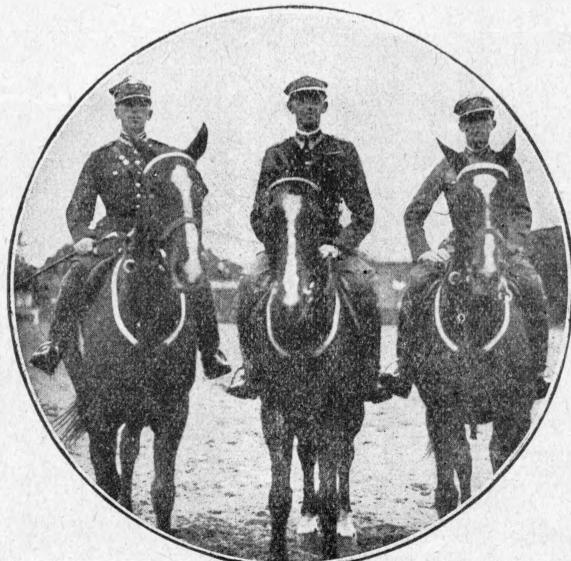
Defilada komp. Towarzystwa Powstańców i Wojaków w Chełmnie na rynku w dniu święta Niepodległości.

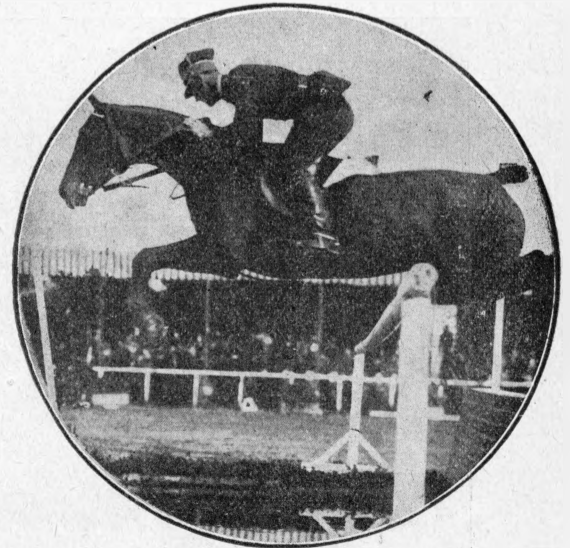
37-letni laureat Nobla, hr. de Broglie, nagrodzony za pracę w dziedzinie fizyki.

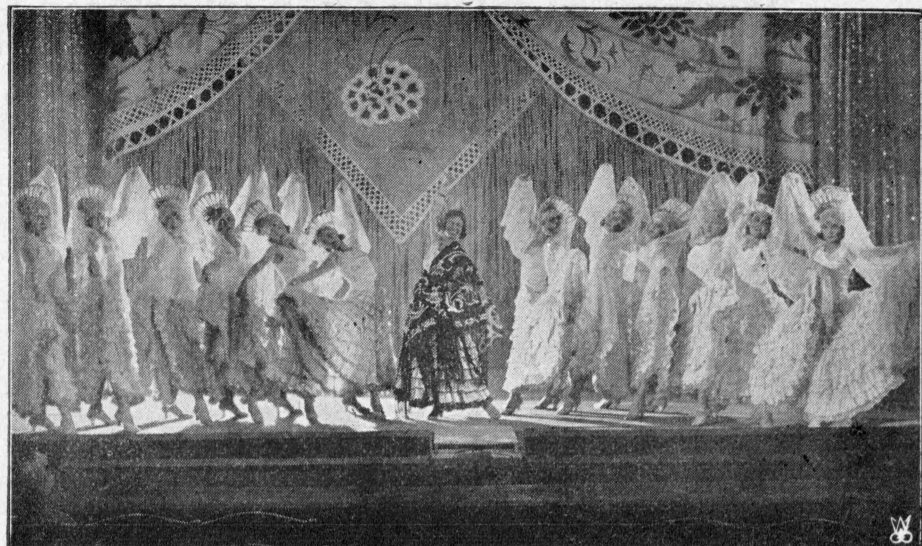
Porucznik 15 p. ul. Wielkop. Gzowski w skoku.

Tegoroczny zwycięski zespół polski: porucznicy Gzowski, Starnawski i Zgorzelski.

Porucznik 20 p. ul. im. Króla Sobieskiego S. Starnawski na przeszkodzie.

Z rewji „Morskiego Oka” w Warszawie. Gospoda meksykańska (L. Halama) i Szale hiszpańskie (L. Żelichowska)

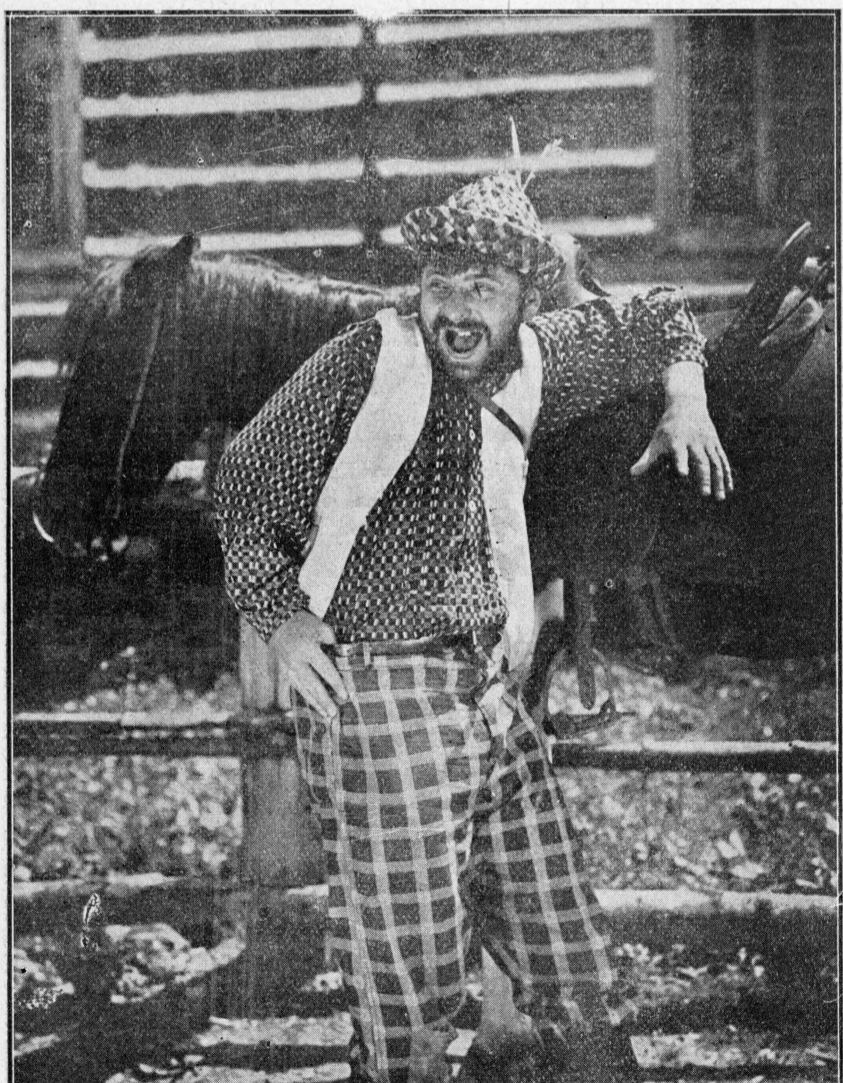
Minister Rządzliwej przy rządzie Republiki Sowieckiej, p. Patek, opuścił Warszawę, udając się do Moskwy, odprowadzany przez pp.: naczelnika wydziału Hołowko i posła sowieckiego w Warszawie Bogomołowa.

W wyniku krwawych zamieszek, które ustawicznie niepokoją Palestynę i Syryję, został zamordowany emir Transjordanji, Abdullah.

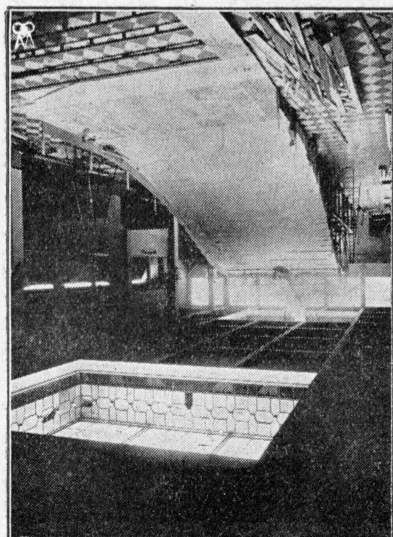
„Palestyna dla Arabów” i „Ojczyzna ponad wszystko, a Wolność naszym Życiem” — oto hasła wypisane na sztandarach Arabów, którzy manifestowali przeciw deklaracji Balfour'a.

Alojzy Kłyko stworzył doskonałą postać „Kuby” w polskim filmie wytwórni „Kolos” — Warszawa.

Wesele szamotulskie (Wielkopolska)

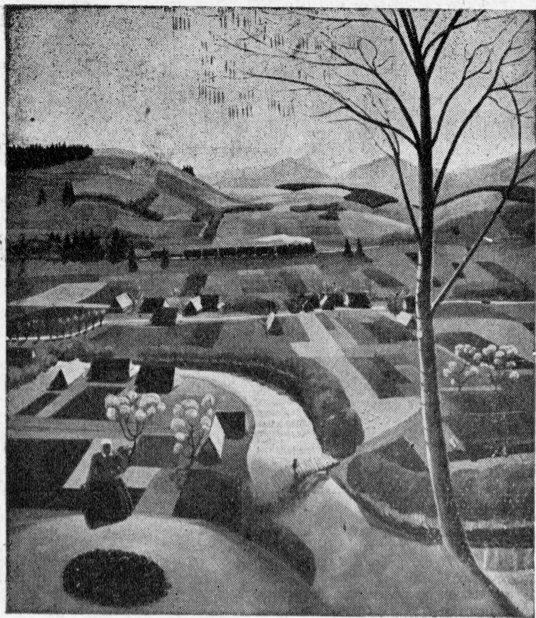

Sztuczna skocznia narciarska budowana w Paryżu.

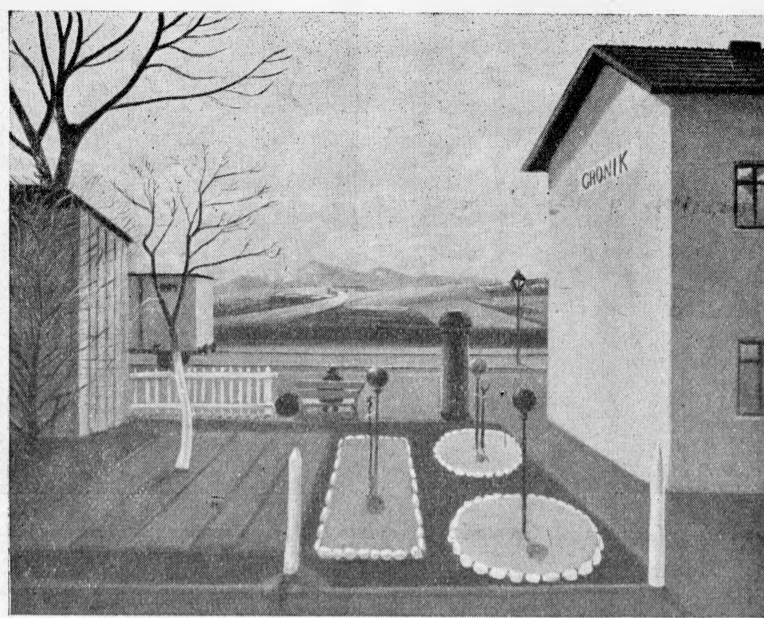

W Moskwie zmuszają dzieci do brania udziału w pochodach manifestujących re'gime nienawiści i krwawego terroru.

Wystawa w salonie Cz. Garlińskiego w Warszawie

Widok z Kotelnicy.

Stacja kolejowa.

Rafał Malczewski.

NOWY WYNALEZEK XX WIEKU

Płaski zegarek !!

**Tylko zł. 5.93
(zamiast 25)**

Wysyłamy pocztą za zaliczeniem, elegancki zegarek niklowy. Chód dźwięczny na kamieniach. — Wyregulowany do minuty, z gwarancją za dobry chód na 8 lat 2 szt. 11.60, 4 szt. 22.68, 6 szt. 33.60. — Z lepszego gatunku 7.75, 9.50, 11.50, 13, 18, 21 i 30 zł. Na rękę z paskiem 10.50, 14, 17, 20, 23, 25, 30 i 35 zł. Z francuskiego nowego złota 15.50, 2 sztuki 30, 3 szt. 44 zł., lepszego gatunku: 20, 25, 30, 40, 50 i 65 zł. — Budziki stołowe 11, 15, 17 i 20 zł. Łańcuszki z nowego złota po zł. 1.85, 2.50, 3.50, 4.75 i 5.50. — Za kosztą przesyłki płaci kupujący.

JÓZEF JAKUBOWICZ

Warszawa, Sienna 27. Oddz. 62.

Firma egzystuje od roku 1900. Nagrodzona wieloma złotymi medalami i krzyżami. Mnóstwo listów dziękczynnych. Z braku miejsca zamieszczamy niektóre: Nr. 1355) Sz. P. Proszę o wysłanie jeszcze jednego zegarka z fr. nowego złota. Przy tej sposobności mamy zaszczyt podziękować za otrzymane 3 zegarki, z których jesteśmy zadowoleni. W najbliższych dniach wysię zamówienie na kilka zegarków
Prezes, Stanisław Borowicz w Kutnie.

Niezwykły wyczyn sportowy. Znana mistrzyni pływactwa, Lotti Moore Schoemmel pływała w ciągu 2 godz. 18 min., mając skute ręce i nogi.

Plakaty, ośmieszające lewicowe i prawicowe odłamy komunistyczne w Rosji.

Belgia słynie z koronkarstwa. Wyroby te, będące dziełem cierpliwych rąk mieszkaneek Bruges, Gand, Malines — budzą ogólny podziw i bezwzględnie przewyższają koronki maszynowe.

Kostjum, sięgający parę centymetrów za kolana.

Ostatni model paryski sukni wieczorowej.

Popierajcie L. O. P. P.

CZYTAJCIE NAJPOPULARNIEJSZE I NAJCIEKAWSZE W POLSCE PISMO TYGODNIOWE

„7 DNI”

CENA TYLKO 50 GROSZY

W KAŻDYM NUMERZE LICZNE WYSOKOWARTOŚCIOWE PREMJE DLA CZYTELNIKÓW.

**ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI
WARSZAWA, MARSZAŁKA FOCHA 2
(RÓG UL. TRĘBACKIEJ)**

Telefon № 525-85 i 72-85.

WSZYSCY CZYTELNICY BEZ WYJĄTKU

w interesie własnym, powinni zwrócić się do nas o wysłanie *bezpłatnego* ilustrowanego cennika na rok 1930 najnowszych wynalazków i przedmiotów niezbędnych w każdym domu.

Między innymi wieloma artykułami polecamy: Radjoaparaty i części, maszyny do szycia, gramofony i eufony, platory, wyżymaczki i t. d.

Towary sprzedajemy na niezwykle dogodnych warunkach na spłaty długoterminowe.

Zwracać się:

DOM TOWAROWY

„Emo” M. OKOŃ

Warszawa, Zielna 11, tel. 121-66.